

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö 7.6.2017

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (jatkossa KEHA-keskus) esittää lausuntonaan seuraavaa:

KEHA-keskus toteaa, että HE-luonnos on perusteellisesti valmisteltu ja kattava, ja nyt lausuntokierrokselle tullessa esityksessä on selkeästi otettu sidosryhmien kanssa tehdyn työn tulokset huomioon. HE laiksi tulotietojärjestelmästä ei kuitenkaan riittävällä tasolla vielä huomioi suhteessaan muuhun lainsäädäntöön saavutettavuusdirektiivin kansallisen säädösvalmistelun työryhmässä esiinnostettuja havaintoja (mm. tiedonsaamiseen ja luovuttamiseen sekä työnantajien ja tilitoimistojen ohjeistamiseen ja palvelumuotoiluun) liittyen. Vaikka tulotietojärjestelmä perustuu konekielisessä muodossa pääosin saatavaan ja sellaisenaan luovutettavaan tietoon, tulisi kuitenkin valmisteltavassa lainsäädännössä huomioida erityisesti saavutettavuus, joka tulisi varmistaa teknologiariippumattomasti. Koska HE-luonnoksessa arvoidaan, että noin 70 - 80 % palkanmaksajista siirtyisi antamaan sekä pakolliset että vapaaehtoiset tiedot kuukausi-ilmoituksella tulotietorekisteriin, on kuitenkin jatkossa edelleen jopa 30 % palkan tai palkkion maksajia, joiden osalta määrittelyt eivät ole täysin selkeitä. Tämä otettaneen jatkotyössä huomioon.

Yksityiskohtaiset huomiot ja muutosehdotukset esitykseen:

Kohdassa 4.2. Vaikutukset työnantajille kolmannessa kappaleessa todetaan uudistuksen vaikutukseksi, että se mahdollistaa työnantajille vapaaehtoisten, täydentävien tietojen ilmoittamisen. Koska palkan ja palkkion maksulla on merkittävä vaikutus tulotietorekisteriä käyttävien etuusmaksajien päätöksentekoon, tulisi tämä huomioida tulotietorekisterin tietosisällössä. Milloin etuus perustuu lakiin valtionavustuksista (688/2001). Lain 14 § todetaan, että valtionavun saajan tulee antaa valtionapuviranomaiselle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot. HE-luonnoksen perusteluissa todetaan, että tulotietorekisterin tietojen luovutus perustuu erityislainsäädännössä säädettyyn tietotarpeeseen. Koska valtionavustuslaki on yleislaki, tulisi HE perusteluteksteihin todeta, että työnantaja voi ilmoittaa täydentävänä tietona lain 688/2001 12 §:n (valtionavustuksen maksaminen) mukaiset tiedot tulotietorekisterin välityksellä konekielisessä muodossa luovutettaviksi. Näin ollen itse tulotietorekisterin skeemaan tulee täydentävänä kenttänä lisätä työnantajan tahdonilmaus valtionavun hakemiseen, ja sama tieto täytyy myös palkkailmoittamisen työnantajan ilmoittamana tietokenttänä mahdollistaa. Tämä sama asia on kuvattu HE-luonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa, lain tulotietojärjestelmästä yleisten säännösten 2 § (suhde muuhun lainsäädäntöön) koskevista perusteluista, ja tulisi myös sinne täydentää.

4.8.2017

Julkinen

Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa, lain tulotietojärjestelmästä 6 §:n perusteluissa, todetaan ne tiedot, joita palkanmaksajat ilmoittavat velvoittavina tai vapaaehtoisina, täydentävinä tietoina. Perusteluissa, sivulla 64 toisessa kappaleessa, todetaan, että tulorekisterillä katettaisiin ensi vaiheessa Kansaneläkelaitoksen perustoimeentulon sekä verottajan tietotarpeet. Kappaleessa todetaan myös, että rekisteriin kerättäisiin eri etuuksien toimeenpanossa tarvittavat tiedot, kun niiden maksaminen perustuu työnantajan samalta ajalta maksamaan palkkaan. Kappaleessa todetaan, että tietoja voisivat käyttää kaikki saman lain 13 §:ssä todetut tiedon käyttäjät. KEHA-keskus toteaa, että kappaleessa olisi hyvä mainita **työllistämistuet, erityisesti palkkatuki, jonka maksamiseen tulotietorekisteriin saatuja palkkatietoja voidaan hyödyntää jo 1.1.2019 alkaen**, vaikka työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala onkin toisessa käyttöönottoeryhmässä, jonka laaja käyttö on alkamassa 1.1.2020 muiden etuusmaksajien mukana. Työ- ja elinkeinoministeriöstä saadun tiedon mukaan tulotietorekisterin kansallisessa valmistelussa on huomioitu KEHA-keskuksen tarve tulotietorekisterin palkkatiedolle, mutta hallituksen esityksessä tämä ei näy.

Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa, 7 § koskevissa kappaleissa on käsitelty tulorekisteriin talletettävien täydentävien tietojen osalta niitä tahoja, jotka ovat oikeutettuja tulotietorekisterin tietosisältöihin. Ensimmäisen kappaleen, s. 67, tietojen käyttäjiin tulisi lisätä ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus.

Lakiluonnoksessa tulotietorekisteristä, neljännen luvun Tietojen antaminen tulorekisteriyksikölle 12 §:ssä tulisi todeta omana kappaleenaan muuna kuin rahana ja annettuja etuuksia ja suorituksia koskevan kappaleen jälkeen, että **työnantaja voi ilmoittaa täydentävänä tietona lain 688/2001 12 §:n (valtionavustuksen maksaminen) mukaiset tiedot tulotietorekisterin välityksellä konekielisessä muodossa luovutettaviksi**. Tällöin tieto annetaan kuukausittain viimeistään seuraavan kalenterikuukauden viidentenä päivänä.

Heikki Heikkilä

Heikki Heikkilä

tietohallintojohtaja, KEHA-keskus

Pauliina Smolander

maksatusjohtaja, KEHA-keskus

LIITTEET

-

JAKELU

KEHA johto